

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxivament de les informacions prèvies números IP 670/2023, IP 671/2023, núm. IP 672/2023 i IP 675/2023, referents al grup municipal Vox de l'Ajuntament de Barcelona.

Antecedents

1. En data 21/12/2023, van tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades diferents escrits de denúncia contra el grup municipal Vox de l'Ajuntament de Barcelona (GM Vox), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

Els denunciants, empleats municipals de l'Ajuntament de Barcelona, exposaven que, en data 19/12/2023, el GM Vox de l'Ajuntament els va enviar un missatge a l'adreça electrònica corporativa, que portava com a títol d'assumpte "El grupo municipal VOX Barcelona le desea Feliz Navidad", del contingut del qual s'inferien els ideals polítics del grup municipal. Els denunciants afegien que tenien indicis que el grup municipal havia enviat el mateix correu electrònic a tots els empleats municipals. En relació amb això, els denunciants es queixaven que el grup municipal havia tractat les seves dades personals a l'hora d'enviar-los el missatge, sense disposar de cap base jurídica per fer-ho. Com a documentació adjunta, s'aportaven captures de pantalla del correu electrònic que havien rebut del GM Vox Barcelona.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia per cada denúncia rebuda (núm. IP 670/2023, núm. IP 671/2023, núm. IP 672/2023, núm. IP 675/2023), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).

En aquesta fase d'informació, en data 28/05/2024 es va requerir l'entitat denunciada perquè, entre d'altres qüestions, informés sobre com s'havien obtingut les adreces electròniques dels empleats municipals, i si les van fer servir per crear un llistat de distribució per enviar el missatge del dia 19/12/2023. També es va requerir informació sobre quina era la base jurídica per enviar el correu electrònic, i el nombre de destinataris als quals se'ls havia tramès.

3. En data 21/06/2024, el GM Vox Barcelona va respondre el requeriment amb un escrit en què, entre d'altres coses, exposava el següent:
 - Que les adreces electròniques corporatives dels empleats es van obtenir "de la intranet y de la página web del Ayuntamiento", i que "no se creó ningún listado. Solo se hizo un 'copia y pega' de cada dirección de correo electrónico desde la intranet al gmail, y posteriormente se procedió al envío."
 - Que "el correo se envió con buena fe y a direcciones de correo electrónico a las que mi representado tenía acceso no restringido, dado que o bien obraban en la web del Ayuntamiento o bien en la intranet interna utilizada por los empleadas y grupos

municipales. Precisamente, el que los correos electrónicos obren en la web pública del Ayuntamiento y especialmente en la intranet, tiene por objeto facilitar el contacto con los grupos municipales y los empleados públicos que prestan servicios en el Consistorio, por lo que no ha existido vulneración alguna de la normativa en materia de protección de datos.”

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. A partir del relat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats objecte d'aquesta resolució d'arxivament.

En concret, tal com s'exposa als antecedents, un grup d'empleats municipals es queixava que el GM Vox Barcelona havia utilitzat la seva adreça electrònica corporativa per enviar-los un missatge amb una finalitat aliena a l'estrictament laboral, que era desitjar bones festes de Nadal.

El primer que cal indicar és que una adreça electrònica que identifica directament la persona titular del compte, com és el cas dels empleats municipals de l'Ajuntament de Barcelona, s'ha de considerar una dada personal, d'acord amb l'establert a l'article 4.1 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD): “toda información sobre una persona física identificada o identificable.”

Una vegada assentat l'anterior, cal indicar que el GM Vox Barcelona tenia accés lliure a les adreces electròniques corporatives dels empleats, ja que estan publicades a la intranet de l'Ajuntament; per tant, en l'entorn limitat de l'entitat i a l'abast de qualsevol treballador municipal. No obstant això, la possibilitat d'accedir a aquestes dades no pot justificar qualsevol ús posterior, sinó que aquests usos estan delimitats pel principi de finalitat establert a l'article 5.1.b de l'RGPD, que disposa que: “Los datos personales serán: b) recogidos con fines determinados, explícitos y legítimos, y no serán tratados ulteriormente de manera incompatible con dichos fines; de acuerdo con el artículo 89, apartado 1, el tratamiento ulterior de los datos personales con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica e histórica o fines estadísticos no se considerará incompatibles con los fines iniciales ('limitación de la finalidad').”

En aquest cas, és obvi que el missatge que va enviar el GM Vox Barcelona als empleats municipals no s'emmarcaria dins les finalitats pròpies d'un àmbit estrictament professional, ni estaria directament relacionat amb l'exercici de cap funció laboral. Cal tenir en compte les normes d'ús corporatiu del correu electrònic de l'Ajuntament de Barcelona, en concret l'apartat 6è de la Instrucció sobre l'ús de sistemes i tecnologies de la informació i comunicació per part del personal al servei de l'Ajuntament de Barcelona, segon el qual: “el correu electrònic corporatiu i l'accés a la xarxa Internet, en tan que eines de treball posades a disposició del personal, han d'ésser utilitzades exclusivament

pel compliment de les tasques i funcions que els són assignades, en la forma i condicions que es preveuen en aquesta instrucció.” L’apartat 6.2 de la instrucció enumera les pràctiques en l’ús del correu electrònic que el personal de l’entitat s’ha d’abstenir de realitzar, entre les quals, la següent: “a) La tramesa d’un mateix missatge simultàniament a un gran nombre de bústies electròniques, llevat que estigui justificada en el compliment de les tasques encomanades (tramesa de convocatòries a reunions, etc.)”

En relació amb això, també cal tenir en consideració que, des de la perspectiva de la protecció de dades, si bé no es pot descartar que els treballadors de l’entitat puguin tenir certes expectatives raonables que els seus caps jeràrquics, directes o indirectes, o bé de l’alcalde, tractin la seva adreça electrònica corporativa per a un ús no estrictament laboral -com podria ser l’enviament d’un correu electrònic desitjant-los bones festes-, el tractament objecte de la denúncia aniria més enllà de les expectatives raonables que els treballadors de l’entitat poden esperar sobre el tractament de les seves dades personals per part dels diferents portaveus dels grups municipals, tal com s’infereix del mateix grup de denúncies rebudes en aquest sentit. Sobre això, escau assenyalar que el missatge enviat pel GM Vox Barcelona desitjant bones festes deixava al descobert el seus ideals polítics, que podrien no ser compartits pels destinataris del correu controvertit.

Respecte d’això, i tenint en compte que no està permès fer un ús indiscriminat de les adreces corporatives per enviar missatges que no se subsumeixen en l’exercici de les funcions professionals dels diferents destinataris, el tractament de dades realitzat pel GM Vox Barcelona hauria requerit que els afectats autoritzessin prèviament l’ús de la seva adreça electrònica per a aquesta finalitat. O bé que hi concorregués alguna altra base jurídica de les previstes a l’article 6 de l’RGPD, que tampoc ha invocat l’entitat denunciada. Per tant, l’actuació del GM Vox Barcelona no s’ajusta a la normativa de protecció de dades, atès que els fets descrits podrien suposar una vulneració del principi de finalitat, conducta tipificada com a infracció a l’article 83.5.a de l’RGPD i que ha estat qualificada com a infracció molt greu a l’article 72.1.a de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD).

En aquest cas, però, cal tenir en compte una sèrie de circumstàncies: en primer lloc, no s’ha detectat un accés il·lícit a les dades personals dels denunciants, que estaven publicades a la intranet de l’Ajuntament; en segon lloc, el fet que podria ser constitutiu d’infracció es limita a l’enviament d’un correu electrònic a unes adreces electròniques corporatives, i no adreces privades; i, en tercer lloc, el contingut del missatge era felicitar el Nadal, que es podria definir com un acte amb una certa naturalesa de convenció social. Per totes aquestes circumstàncies, es considera que l’actuació del GM Vox Barcelona no té prou entitat per justificar la incoació d’un procediment sancionador. En aquest sentit, es considera procedent aplicar la figura de l’advertència, regulada a l’article 58.2.a de l’RGPD, la qual faculta les autoritats de control, en exercici dels seus poder correctius, per emetre un advertiment al responsable del tractament, si les operacions de tractament previstes poden infringir el que disposa l’RGPD.

3. De conformitat amb tot el que s’ha exposat en el fonament de dret 2n, es conclou que no hi ha indicis amb prou entitat que portin a considerar procedent iniciar un procediment sancionador contra el GM Vox Barcelona. Per tant, escau advertir l’entitat sobre els fets denunciats i acordar l’arxivament de les actuacions prèvies.

Per tant, resolc:

1. Advertir el grup municipal Vox Barcelona sobre els fets exposats en el fonament de dret 2n i arxivar les actuacions d'informació prèvia números IP 670/2023, IP 671/2023, IP 672/2023 i IP 675/2023.
2. Notificar aquesta resolució al grup municipal Vox de l'Ajuntament de Barcelona i a les persones denunciants.
3. Ordenar que la resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu les persones interessades poden interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora